

УДК 311.175

СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ПОКАЗНИКІВ ГЕНДЕРНОЇ НЕРІВНОСТІ В УКРАЇНІ

Яковець Вікторія

Науковий керівник: Авраменко О.В.

Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені

Володимира Винниченка, м. Кропивницький, Україна

В статті перевірено, на основі зібраних числових даних, показник гендерної рівності за декількома аспектами, а саме: населення, народжуваність та смертність; середня тривалість життя; кількість працюючих чоловіків та жінок, кількість керуючих посад та заробітна плата станом на 2016 рік в Україні. Проаналізовано та порівняно отримані результати.

STATISTICAL ANALYSIS OF GENDER EQUALITY INDICATORS IN UKRAINED.

Yakovets Victoria

Scientific supervisor: Avramenko O.V.

The Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University,

Kropyvnytsky, Ukraine

The article examined, on the basis of collected numerical data, the indicator of gender equality in several aspects, namely: population, fertility and mortality; average life expectancy; the number of working men and women by 2016 in Ukraine. The comparative results have been analyzed.

Мета. Дослідити на основі зібраних числових даних показник гендерної рівності за декількома аспектами, а саме: населення, народжуваність та смертність; середня тривалість життя; кількість працюючих чоловіків та жінок станом на 2016 рік в Україні. Порівняти чи досягає показник гендерної рівності значення 50% - 50%. Проаналізувати які фактори впливають на гендерну рівність або не рівність.

В Україні існує багато соціально-економічних проблем і вони пов'язані з багатьма факторами. Однією з таких проблем є проблема нерівності між чоловіками та жінками на ринку праці. Хоч стаття 17 Закону України «Про забезпечення прав та можливостей жінок та чоловіків» декларує: «Жінкам і чоловікам забезпечуються рівні права та можливості у працевлаштуванні,

просуванні по роботі, підвищенні кваліфікації та перепідготовці» [19], все одно існують негативні тенденції, що стосуються жіночої зайнятості.

Гендерна нерівність являється одним із проявів диференціації суспільства, і саме вона реалізує різні можливості прав чоловіків та жінок у різних сферах діяльності людини. Українське суспільство знаходиться на певній сходинці формування нових соціальних норм та стратегій, але питання щодо проблем гендерної нерівності у сфері зайнятості все одно являється не повністю розкритим та осмисленим.

В сучасному світі поступово починає зростати інтерес до гендерних досліджень. Щодо українського суспільства, то можна сказати, що воно потребує детального гендерного аналізу як ринку праці, так і понять, що до нього відносяться, таких як безробіття та кар'єра, адже це питання є актуальним на сучасному етапі розвитку країни.

За підрахунками експертів, в Україні проживає майже 23 мільйона жінок та трохи більше 19,5 мільйонів чоловіків. Станом на 31 грудня 2015 року кількість населення України становила 42 545 059 осіб, з яких 19 570 332 це чоловіки та 22 974 727 - жінки. (Рис.1.)

Рис.1 Чисельність населення України станом на 31.12.2016

Розрахунки на основі публікацій та баз даних Департаменту Статистики ООН, які проводять експерти проекту Countrymeters, свідчать про те, що протягом 2016 року населення України зменшилося приблизно на 227 980

чоловік. Таким чином, річний приріст населення склав - 0,53%. Розглянемо діаграму смертності на народжування за 2016 рік. (Рис.2)

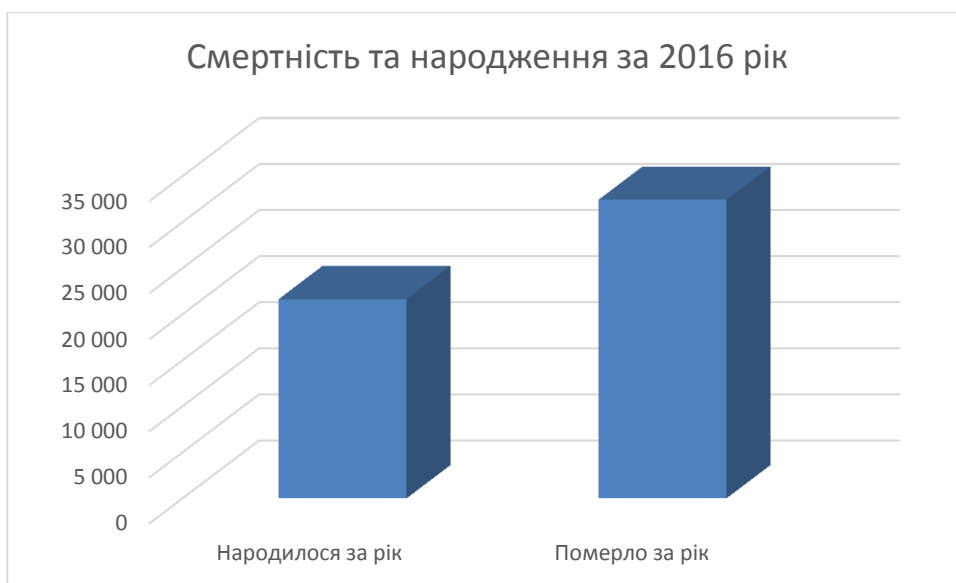

Рис.2. Смертність на народжування в Україні станом на 31.12.2016

У 2016 році в Україні народилось 449 117 осіб, тоді як померло - 673 248. Негативним був природний приріст населення: - 224 131 особа, та міграційний приріст: - 3 850 осіб. Розглянемо діаграму смертності та народжування за день в Україні. (Рис.3)

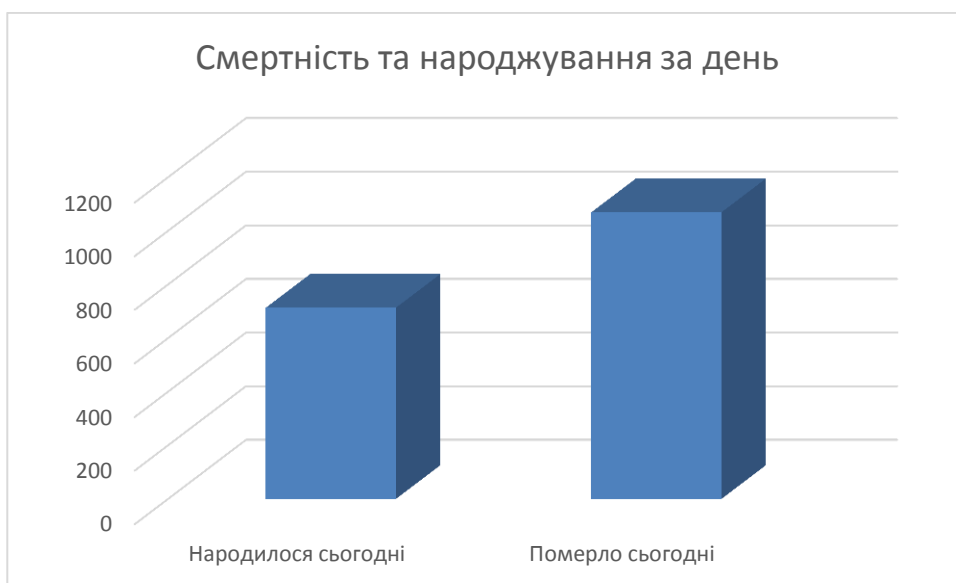
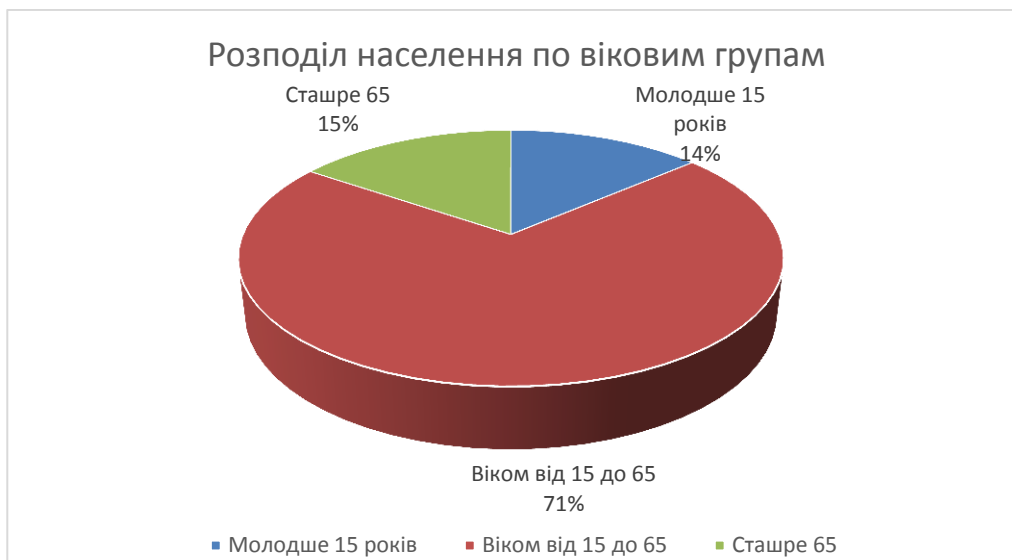

Рис.3. Смертність та народжування за день в Україні станом на 31.12.2016

Експерти вважають, що в 2017 році українців стане менше на 226 765 осіб. Відтак в кінці цього року кількість населення України сягатиме 42 318 294

осіб. Природний приріст населення, за оцінкою експертів, буде негативним і складе 222 936 чоловік. Фахівці вважають, що цьогоріч в Україні народиться приблизно 446 723 дитини і помре 669 659 чоловік.

Розглянемо розподіл населення по віковим групам.

Порівняємо кожену групу безпосередньо між чоловіками та жінками.

Маємо такі дані:

- 5 844 840 чоловік молодше 15 років (чоловіків: 3 003 681; жінок: 2 841 159);
- 30 122 753 чоловік віком від 15 до 65 років (чоловіків: 14 405 757; жінок: 15 716 996);
- 6 577 466 чоловік старше 65 років (чоловіків: 2 162 1991; жінок: 4 14 050). Зобразимо на графіку отримані дані.(Рис.4)

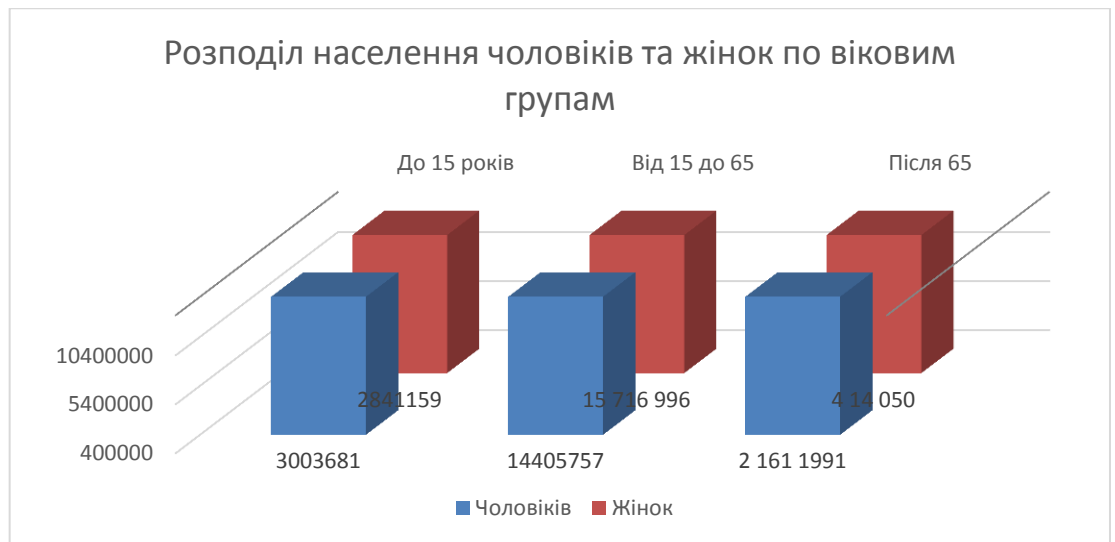

Рис.4. Розподіл населення чоловіків та жінок по віковим групам в Україні станом на 2016 рік

Розглянемо показники середньої очікуваної тривалості життя в Україні в період з 1950 до 2013 року для чоловіків та жінок.(Табл.1)

Середня очікувана тривалість життя														
Рік	1950	1955	1960	1965	1970	1975	1980	1985	1990	1995	2000	2004	2008	2013
Ч.	61,3	65,4	67,4	67,9	66,3	65,5	64,6	65,2	65,7	61,3	62,3	62	62,2	66,3
Ж.	69,7	72,2	73,9	74,6	74,3	74,2	74	74	75	72,6	73,6	73,6	74,2	76,2

Табл.1. Середня очікувана тривалість життя в Україні періодом з 1950 до 2013 року.

Отже, за поданими даними можемо зробити такі висновки, що населення жінок в Україні перебільшує населення чоловіків також як і середня тривалість життя. Зумовлено це тим, що чоловіки помирають раніше. З'ясувалося, що головним "убивцем" чоловічого населення в розвинутих країнах є куріння та провоковані ним захворювання, а на другому місці - хвороби серцево-судинної системи. Куріння стало причиною смерті 30 % чоловіків, які померли у віці 50-70 років і народилися з 1900 по 1935 рік. За ним йшли хвороби серцево-судинної системи: виявилось, що серцеві напади та інсульти збільшили розрив у тривалості життя між чоловіками та жінками на 40 %. Учені пояснюють високу податливість представників сильної статі серцево-судинним захворюванням їх фізіологічними особливостями: організм чоловіків має в три рази менше гормону тестостерону, який регулює рівень холестерину і

перешкоджає закупорюванню судин. Окрім того, чоловічі клітини ендотелію – речовини, що покриває поверхню кровоносних судин з внутрішнього боку, - мають меншу гнучкість, унаслідок чого судини чоловіків не такі еластичні, як жіночі, і гірше відгукуються на зміни кров'яного тиску.

Розглянемо показники рівня зайнятості та безробіття серед чоловіків та жінок в Україні на 2016 рік. Гендерні відмінності на робочому місці залишаються значущими. Це можна бачити не тільки в структурі зайнятості — чоловіки та жінки не мають однакової роботи (серед чоловіків значно більше клерків, менеджерів продажу, чоловіків значно більше на професійних та управлінських посадах) — але й в межах однієї професії — чоловіки займають більше управлінських та вищих позицій.

В Україні рівень безробіття серед жінок в 2016 році був вищим, ніж серед чоловіків, і склав 52,8% (671,4 тис. осіб). Крім цього, у минулому році роботу отримали 746 (тис. Осіб), з них 337 тисячі жінок, а також 409 тисячі чоловіків.

Рис.5 Рівень безробіття серед жінок та чоловіків в 2016 році

"Серед працевлаштованих жінок, кожна п'ята отримала роботу в торгівлі та ремонті; 16,3% - в сільському господарстві; 15,2% - у переробній промисловості; 8,1% - у сфері державного управління і оборони. Всього в минулому році було працевлаштовано 746 тис. осіб. Середній вік осіб, які мали статус безробітного, склав - 40 років, як серед жінок, так і серед чоловіків", - заявив Ярошенко. У той же час профорієнтаційні послуги в минулому році отримали 636,7 тис. безробітних жінок та 578,1 тис. чоловіків.

При високому рівні освіти, професійному потенціалі жінок і наявності нормативно-правової бази, яка декларує рівні права і можливості для обох статей в професійній сфері, підвищення кваліфікації та працевлаштування, гендерна політика в нашій країні залишається далекою від реалізації. Незважаючи на те, що законом передбачені рівні можливості для професійного розвитку, більшість жінок залишаються вірні базовим моделям, задекларованим суспільством, і вважають за краще реалізувати себе в типових «жіночих» сферах: управління персоналом, фітнес, мистецтво та розваги, освіта, туризм, готелі і ресторани. Найменше представництво жінок характерно для таких сфер, як інформаційні технології, антикризове управління, будівництво і нерухомість, виробництво і технологія, видобуток сировини (7-15%).

Гендерна нерівність в оплаті праці

Жінки претендують на заробіток порядки нижче, ніж чоловіки, причому останнім часом (2013-2015 рр.) Спостерігається тенденція до збільшення розриву в оплаті праці. У 2015 році жінки отримували зарплату на 34% нижче, ніж чоловіки. Хоча частка працюючих жінок, які мають вищу освіту, значно перевищує відповідний показник для чоловіків, в більшості галузей жінки займають нижчі посади, які не потребують високого рівня кваліфікації та з обмеженими можливостями професійного зростання. Цим частково пояснюється факт низького середнього заробітку. Розглянемо на Рис.5.

Рис.6. Нерівність в оплаті праці та професійні можливості, %

З метою оцінити можливості для жінок щодо просування на керівні позиції Всесвітнім Економічним Форумом було проведено дослідження, результати якого представлені нижче. Значення показника в 7 балів відповідає абсолютно рівних можливостей як для чоловіків, так і для жінок, а мінімальне значення в 1 бал відповідає відсутності можливостей до досягнення керівних позицій в компанії для жінок. Можливості для жінок були оцінені на середньому рівні і також мають нісходящу динаміку. Розглянемо дві діаграми, на одній з яких обрано Топ-5 чоловічих спеціалізацій, а на другій Топ-5 жіночих. Розглянемо отримані данні на Рис 7.1 та Рис. 7.2.

Співвідношення чоловіків та жінок в розрізі професійних спеціалізацій в Україні (керівники)

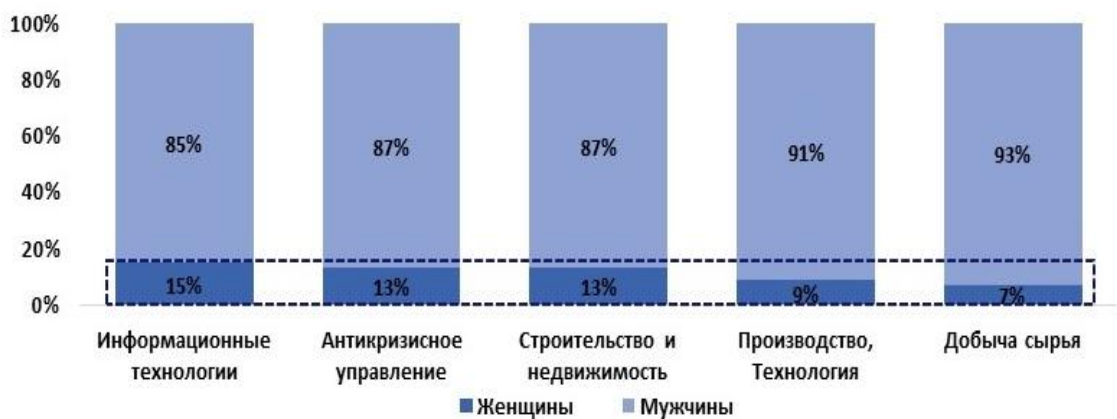

Рис.7.1 Спеціалізації згідно Топ- 5 чоловічих професій

Співвідношення чоловіків та жінок в розрізі професійних спеціалізацій в Україні (керівники)

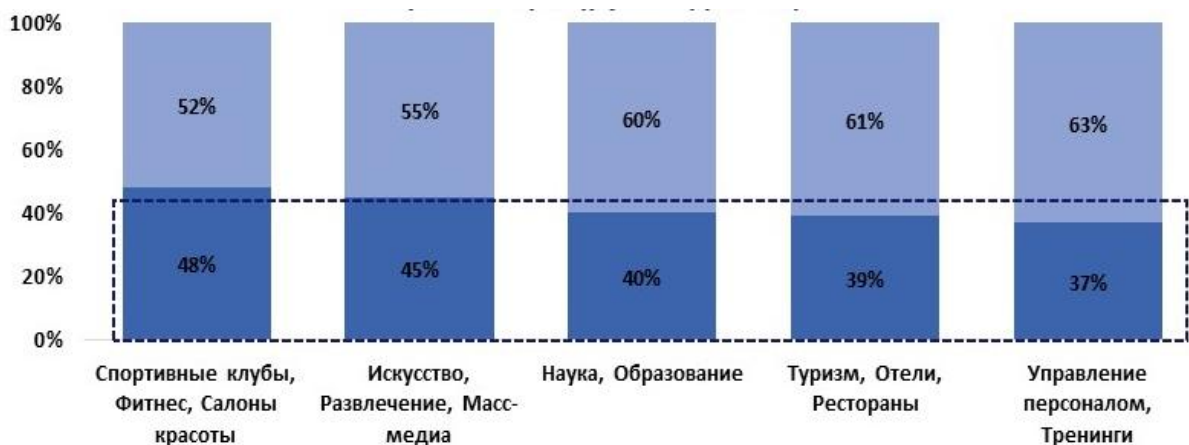

Рис.7.2 Спеціалізації обрано згідно Топ-5 жіночих професій

Отже, бачимо що ні в одному із випадків не спостерігається хоча б рівна кількість жінок та чоловіків, дев'ять із десяти переважають чоловіки на керуючих посадах. Найбільша кількість жінок на керуючих посадах складає у сфері спортивних клубів, салонах краси (48%); далі мистецтво, розваги та мас-медіа(45); менше у науці – 40%, 39% у туризмі, отельному та ресторанному бізнесі і найменше (37%) – управління персоналом.

У Топ-5 чоловічих спеціалізацій кількість жінок на керуючих посадах мізерна, найвищий показник сягає 15% - інформаційні технології; найменший показник 7% - видобуток сировини.

Висновки.

Перевірено, на основі зібраних числових даних, показник гендерної рівності за декількома показниками, а саме: населення, народжуваність та смертність; середня тривалість життя; кількість працюючих чоловіків та жінок станом на 2016 рік в Україні.

Порівняно, що показник не досягає показника гендерної рівності значення 50% - 50%. Щодо показників тривалості життя, то тут переважають жінки. Народжуваність більша у жінок, смертність - у чоловіків. Але щодо показників у професіях переважають чоловіки. Більшість керуючих посад займають саме чоловіки, та заробітна плата в них також більше.

Проаналізовано фактори впливають на гендерну рівність або не рівність. Що стосується тривалості життя чоловіків а жінок виявлено, що чоловіки живуть менше тому, що вони мають високу податливість серцево-судинним захворюванням їх фізіологічними особливостями: організм чоловіків має в три рази менше гормону тестостерону, який регулює рівень холестерину і перешкоджає закупорюванню судин. Окрім того, чоловічі клітини ендотелію – речовини, що покриває поверхню кровоносних судин з внутрішнього боку, - мають меншу гнучкість, унаслідок чого судини чоловіків не такі еластичні, як жіночі, і гірше відгукуються на зміни кров'яного тиску. Також бачимо, що саме

чоловіки займають переважну більшість керуючих посад, отже, в деяких випадках вони більше віддаються роботі ніж жінки, більше втрачають нервових клітин, більше шкодять здоров'ю. Також переважний відсоток чоловіків мають шкідливі звички, які в свою чергу не прибавляють їм років. З цього і виходить, що чоловіки живуть менше жінок.

Подано відповідні таблиці та діаграми .

Список літератури

1. Бохрушин В.Є. Методи аналізу даних: Навчальний посібник. – Запоріжжя, 2011. – 11 с.
2. Інтернет джерело : <http://womo.ua/v-mire-illyuziy-pochemu-gendernoe-ravenstvo-v-ukraine-eto-fantaziya/>
3. Інтернет джерело: <https://ru.wikipedia.org/wiki/>
4. Клецина И. С. Гендерная социализация. Учебное пособие. СПб., 1998.
5. Воронина О. А. Женщина в мужском обществе // Социологические исследования. 1982. N 2. С. 43-50
6. Інтернет джерело : <http://www.bbc.com/russian/features-37213459>
7. Інтернет джерело : <https://www.segodnya.ua/life/work/gendernoe-neravenstvo-zhenshchinam-v-ukraine-oficialno-zapreshcheny-450-professiy-1009743.html> Федосеев В.В. Экономико-математические методы и прикладные модели: учебник для бакалавров / В.В. Федосеев, А.Н. Гармаш, И.В. Орлова. – М.: Юрайт, 2012. – 328 с